

Till

Justitiedepartementet

STOCKHOLM
1980-04-15

Ang. förslag till lag om ändring av 1 § i kreditupplysningslagen (1973:1173) i proposition 1978/79:170 med förslag till lag om finansbolag, m.m. och i departementspromemorian DsJu 1979:8 "Kreditupplysning och inkasso".

Med anledning av rubr. förslag får föreningen anföra följande.

Kreditupplysningslagen omfattar ej kreditinrättning under bankinspektionens tillsyn. I rubr. proposition och betänkande föreslås att kreditupplysningslagen dock skall omfatta även de finansbolag (fr.o.m. den 1.7.1980) som kommer att lyda under bankinspektionens tillsyn.

- I föreningens remissvar hemställde föreningen att undantag betr. finansbolagen ej skulle göras från regeln att kreditupplysningslagen inte skall omfatta förmedling av kreditupplysningar mellan kreditinstitut som lyder under bankinspektionens tillsyn. Betr. närmare motivering hänvisas till sid. 1-2 i föreningens remissvar den 3.9.1979 över betänkandet. I svaret åberopas i denna fråga även Svenska Bankföreningens yttrande sid. 1-2.

På sid. 61 f i rubr. betänkande motiveras utredningens förslag med att om finansbolagen undantogs skulle kreditupplysningslagen inte gälla för förmedling av kreditupplysningar mellan finansbolagen inbördes, mellan dessa finansbolag och banker eller mellan dessa finansbolag och Upplysningscentralen UC AB. Därigenom skulle en betydande del av kreditupplysningsförmedlingen till och från kontokortsföretagen ske utan att skyddsreglerna i kreditupplysningslagen gäller för dem.

Datainspektionen drog denna slutsats än längre och angav följande i sitt remissvar:

"Skulle däremot statsmakterna - med frångående av det ställnings-tagande som gjorts i propositionen - utforma lagstiftningen så att finansbolagen undantas från tillämpningen av kreditupplysningslagen kan det ifrågasättas om det är meningsfullt att upprätthålla kreditupplysningslagens regelsystem på den återstående delen av kreditupplysningsverksamheten. Det bör här erinras om att finansbolagen numera är de dominerande kreditgivarna vad gäller konsumentkredit genom finansbolagens verksamhet som kontokortsföretag".

Inspektionen anförde även:

"En intressant konsekvens av undantagsbestämmelsen beträffande "förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern" kan uppstå i den mån koncernförhållande kan anses föreligga mellan en bank och ett finansbolag."

I anledning av utredningens och datainspektionens slutsatser enligt ovan finns det anledning upplysa om följande.

Vid all refinansiering är det finansbolagets kund, säljföretaget, som begär in kreditupplysning och fogar detta till avbetalningskontraktet eller annan fordringshandling ingången mellan säljföretaget och köparen när detta insändes till finansbolaget. Att ordningen är denna säger sig självt eftersom det är säljföretaget som ingår krediten med köparen. Säljaren kanske också önskar behålla vissa fordringshandlingar eller har nått taket i den limit som har beviljats hos finansbolaget eller önskar finansiera fordringshandlingen, vilket är vanligt, hos bank eller annat finansbolag. Finansbolaget förbehåller sig för övrigt att fritt pröva i vad mån ett enskilt avbetalningskontrakt skall finansieras av finansbolaget eller ej. Om det ej godkänns ligger fordringshandlingen oftast kvar hos säljföretaget.

Vid beviljande av kontokrediter begär finansbolaget i regel in kreditupplysningar. I vissa system begär man dock att säljföretaget bifogar kreditupplysning.

En uppskattning är att antalet fordringshandlingar för finansbolagen per år är lika stora för de båda grupperna

- kontokrediter
- övriga fordringshandlingar

Som redan nämnts berörs ej övriga fordringshandlingar utan kreditupplysningarna och kredittagarna kommer alltid vara underkastade KUL.

Betr. kontokrediter är det en uppskattning att något mer än hälften av antalet nyansökningar görs till finansbolag vars ägare är undantagna från KUL och något mindre än hälften av antalet nyansökningar till finansbolag vars ägare ej är undantagna från KUL.

Om KUL ändras på sådant sätt att alla finansbolag enligt finansbolagslagen undantages från KUL är det således endast en begränsad del av antalet nybeviljade kontokrediter och av säljföretagen refinansierade fordringshandlingar som undantas från tillämpningen av KUL.

Föreningens medlemmar svarar för 85-90 % av finansbolagens marknad.

Olika säljföretag har i mycket stor utsträckning egna kontosystem m.m. Några exempel är postorderföretagens postorderkonton, bokförlagskonton, bensinbolagens betalkort och kreditbevis. T & E-cards (American Express, Diners Club m.fl.), försäljande företags kontokrediter och andra finansieringsformer. Kreditupplysningar i samband med dessa finansieringsformer kommer att omfattas av kreditupplysningslagen även om finansbolagen undantages.

Om finansbolagen skulle undantagas från tillämpningen av kreditupplysningslagen, vilket föreningen hemställt, är således den återstående delen av kreditupplysningsverksamheten ändå betydande och den helt dominerande. Finansbolagens andel kan grovt uppskattas till 10-15 %. Om hänsyn tas till de övriga fordringshandlingar som säljföretagen ej refinansierar blir finansbolagens andel ännu mindre.

Det kan således inte sägas att någon större del av kreditupplysningsverksamheten undandras kreditupplysningslagens skyddsregler.

Utredningens och datainspektionens resonemang förutsätter dessutom att alla kreditupplysningar skulle anskaffas från UC om finansbolagen undantogs från kreditupplysningslagen. Detta är ytterst osannolikt, enär prisfrågor och service är avgörande betr. de relativt sett låga krediter det är fråga om. Föreningen anser att det inte föreligger några förutsättningar för att ena föreningens medlemmar att utnyttja endast ett kreditupplysningsföretag vare sig nu eller senare. En betydligt mer trolig utveckling är att nuvarande struktur vid införskaffande av kreditupplysningar bibehålles. Däremot skulle finansbolagen kunna komplettera kreditupplysningar med t.ex. uppgifter om missbruk från ett eget fört register. Denna möjlighet föreligger ej idag enligt lagen, men skulle vara av en utomordentlig betydelse för finansbolagen. Detta särskilt mot bakgrund av den kritik som riktats mot kontokrediterna under senare tid. Det vore vidare utomordentligt värdefullt att i nämnda register kunna lagra och utbyta uppgifter om avslagna ansökningar om kontokredit. De c:a 30-35 % av alla ansökningar som avslås skulle innebära en möjlighet till väsentligt förbättrad kreditupplysningsverksamhet. Köpkort AB har före regeringens beslut den 10.5.1979 haft avslag registrerade på data. Köpkort AB anförde därvid bl.a. följande.

- Formulär för ansökan finns tillgängliga även på annat sätt för dem som erhållit avslag, t.ex. på banker och hos sälj företag. Om en ansökan trots avslagsregistreringen kommer in konstateras genom registreringen snabbt om avslag tidigare erhållits. Om så skett framtages tidigare kreditprövning. Ev. ändringar konstateras och ny bedömning sker.

Genom att bl.a. tidigare kreditprövning kan användas sänks kostnaderna väsentligt och ytterligare undersökningar som irriterar sökanden kan begränsas.

Möjligheten att på ADB registrera avslag med namn och personnummer m.m. har för företaget bl.a. följande fördelar: Ett manuellt register skulle inte vara möjligt att föra till rimliga kostnader. Då flera ansökningar på olika eller samma kontosystem insändes samtidigt, tätt efter varandra eller med längre mellanrum från samma kontohavare, innebär registreringsmöjligheten väsentliga besparingar betr. kostnader, som eljest i sista hand skulle få bäras av kontohavarna.

Om finansbolagen i likhet med andra kreditinstitut undantogs från kreditupplysningslagen skulle samtliga avslag kunna registreras i ett gemensamt fört register.

Om i propositionen och betänkandet föreslagna lösningar betr. 1 § kreditupplysningslagen genomföres innebär detta att bankägda finansbolag till skillnad från andra finansbolag är undantagna från kreditupplysningslagen genom koncernregeln. Därigenom skulle kunna hävdas att konkurrensförhållandena mellan olika finansbolag inte skulle förändras. Föreningen menar emellertid att konkurrensneutraliteten väsentligen skulle rubbas. Lagen om finansbolag innebär nämligen att t.ex. icke bankägda finansbolag fått anpassa sig till det kapitalkrav och den tillsyn som idag gäller för de bankägda finansbolagen. Denna och andra förändringar innebär att olika finansbolag anpassar sig till regler som innebär förändringar av dagens konkurrensförutsättningar. Lagen om finansbolag leder således till ett ökat krav på att finansbolagen i olika lagar behandlas lika. I såväl prop. 1978/79:170 och Nu 1979/80:23 understrykes vikten av konkurrensneutraliteten gång på gång.

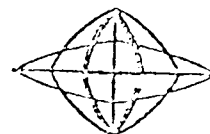
Föreningen får således hemställa att den föreslagna ändringen i 1 § kreditupplysningslagen betr. finansbolagen ej genomföres. Det finns skäl framhålla att bankinspektionens tillsyn och 23 § i lagen om finansbolag måste anses vara tillfyllest för att tillgodose de skyddsbehov som kan föreligga om ändringen ej görs.

Stockholm som ovan

FINANSBOLAGENS FÖRENING

(Åke Rönn)
Ordförande

(Tom Ekelund)
Sekreterare

Utdrag ur Finansieringsföretagens Förenings
yttrande över promemorian: "Kreditupplysning
och inkasso" (Ds Ju 1979:8).

Till

Justitiedepartementet

STOCKHOLM 1979-09-03

Dnr. 1048/79

Departementspromemorian (DsJu 1979:8) "Kreditupplysning och inkasso"

Finansieringsföretagens Förening har genom remiss den 22.5.1979 beretts tillfälle att avge yttrande över rubr. betänkande. Med anledning härav får föreningen anföra följande.

1. Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen

1 §

I avvaktan på resultatet av den översyn av kreditupplysningslagen som nu har avslutats har föreningen ej berört föreslagen lydelse av 1 § kreditupplysningslagen i regeringens proposition 1978/79:170. Den föreslagna lydelsen, som i nedan avsett hänseende, återkommer i betänkandets förslag innebär att förmedling av kreditupplysningar mellan finansbolag under bankinspektionens tillsyn och mellan sådana finansbolag och andra kreditinrättningar under bankinspektionens tillsyn skall falla under lagen.

På sid. 61 i betänkandet och på sid. 150 i regeringens proposition 1978/79:170 ges motiveringen till förslaget. Det sägs att om ändringen ej gjordes skulle det innebära att lagen ej skulle gälla för förmedling av kreditupplysningar mellan finansbolag under bankinspektionens tillsyn inbördes, mellan dessa finansbolag och banker eller mellan dessa finansbolag och Upplysningscentralen UC AB.

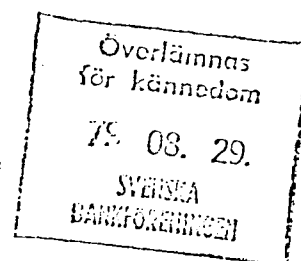
I propositionen till kreditupplysningslagen (1973:155 sid. 124 ff) redovisas utförligt de skäl som motiverade att förmedling av upplysningar mellan kreditinrättningar skulle undantagas från lagen. Till skillnad från den uppfattning, som anges i betänkandet, menar föreningen

att de skäl som anfördes i nämnd proposition äger giltighet även för finansbolag, som kommer att lyda under bankinspektionens tillsyn. Den interna informationen mellan finansbolagen inbördes och mellan banker och finansbolag är av stor praktisk betydelse.

Det bör för övrigt noteras att den föreslagna ändringen endast kommer att omfatta några av de finansbolag som kommer att lyda under lagen om finansbolag, eftersom verksamhet som avser förmedling av kreditupplysningar mellan företag inom samma koncern ändå undantages från lagen, varigenom lagen ej kommer att gälla bankägda finansbolag över vilkas verksamhet bankinspektionen har tillfredsställande möjligheter att utöva kontroll.

Föreningen föreslår därför att undantag ej göres från regeln att kreditupplysningslagen inte skall omfatta förmedling av kreditupplysningar mellan kreditinstitut som lyder under bankinspektionens tillsyn. I övrigt ansluter sig föreningen till Svenska Bankföreningens yttrande på sid. 1-2.

Utdrag ur Svenska Bankföreningens yttrande
över promemorian: "Kreditupplysning och inkasso"
(Ds Ju 1979:8).

Till Justitiedepartementet

Svenska Bankföreningen har beretts tillfälle avge yttrande över promemorian: "Kreditupplysning och inkasso" (Ds Ju 1979:8). Bankföreningen får med anledning därav anföras.

1 §

I promemorian föreslås en ny lydelse av 1 § kreditupplysningslagen (KUL), som bl a innebär att förmedling av kreditupplysningar mellan finansbolag under bankinspektionens tillsyn och mellan sådana finansbolag och andra kreditinrättningar under bankinspektionens tillsyn skall falla under lagen. Detta innebär ett avsteg från den nuvarande principen att KUL inte skall omfatta förmedling av kreditupplysningar mellan banker och andra kreditinrättningar under bankinspektionens tillsyn. Motiveringen för detta avsteg är knapphändig och enligt bankföreningens mening inte bärande (sid 61). Särbehandlingen av bankers och andra kreditinstituts interna kreditupplysningsverksamhet motiverades utförligt vid tillkomsten av KUL (prop 1973:155 sid 124 o. f.). Ett huvudargument var att kreditinstituten intar en särställning i så måtto att de fungerar både som förmedlare av kreditupplysningar och som kreditgivare. Den information, som förmedlas mellan kreditinstituten, ansågs med rätta ha mycket stor betydelse vid deras kreditgivning både vid prövningen av nya kreditansökningar och vid bevakningen av redan lämnade krediter. Departementschefen uttalade i anslutning härtill:

"Det kan förutses att besvärande konsekvenser skulle uppstå, om man lät samma inskränkningar i informationsinnehållet gälla betr kreditinrättningarnas interna upplysningsförmedling som i fråga om annan kreditinformation. Särskilt gäller detta förbudet mot uppgift om betalningsförsummelse som inte har fastslagits av myndighet. Av naturliga skäl är det av stort intresse för kreditinstituten att få information om att en kund hos en annan bank eller motsvarande har misskött en kredit. Risken för att kreditinstituten på denna punkt lämnar en oriktig eller missvisande uppgift är också mycket liten" (prop sid 124-125).

Samtidigt konstaterade departementschefen, att riskerna för integritetskränkningar var små även om man tillät en relativt fri kreditupplysningsverksamhet inom kretsen av kreditinrättningar. För bankernas del hänvisades därvid till det skydd som banksekretessen innebär för den personliga integriteten.

De sålunda åberopade skälen för en särbehandling av kreditinrättningar under bankinspektionens tillsyn anser bankföreningen äga giltighet även för finansbolag som arbetar under sådan tillsyn. Enligt vad bankföreningen inhämtat tillmätes inom branschen den interna informationen mellan finansbolagen inbördes och mellan banker och finansbolag stor praktisk betydelse. Att begränsa utbytet av information inom kretsen av reguljära kreditgivare skapar onödiga risker för kreditgivning till personer, som enligt i och för sig tillgänglig erfarenhet inte bör erhålla kredit i ett sunt kreditliv. Det särskilda skydd, som banksekretessen innebär inom bankvärlden, bör i finansbolag under bankinspektionens tillsyn åstadkommas genom den särskilda regel om tystnadsplikt som föreslagits i propositionen 1978/79:170 med förslag till lag om finansbolag, m m. Över huvud synes den föreslagna lagen om finansbolag tillerkänna bankinspektionen sådana befogenheter beträffande dessa bolag att en skillnad mellan denna företagskategori och andra kreditinrättningar under inspektionens tillsyn inte bör ifrågakomma. Bankinspektionen bör kraft av dessa befogenheter kunna meddela bl a de föreskrifter som må erfordras för ett fullgott skydd av personlig integritet.

Bankföreningen föreslår därför att finansbolag under bankinspektionens tillsyn i likhet med andra kreditinrättningar under inspektionens tillsyn lämnas utanför KUL såvitt avser den interna kreditupplysningsförmedlingen.